

JÖVŐ

FÜGGETLEN DEMOKRATA NAPILAP

A „Jövő” előfizetési díjai: Egy óra 4500 lej. Munkásszervezeteknek és azok tagjainak 4000. vállalat előfizetés 120.000 lej.

Felelős szerkesztő:
PALÁSTI JÓZSEF

Szerkesztőszoba 20-76
Telefon: és kiadóhivatal
nyomda 20-77

Az erősebb győz...

Írta: PALÁSTI JÓZSEF

Egy pillanattig sem tételezem föl, hogy ezt a természeti törvényt valaki ne tudná akár hallomásból, akár személyes tapasztalat útján. Mégis ezzel kezdem. Egyszerűen azért, mert mindig az egyszerű beszédnek voltam a híve. Mert ahányszor különböző kérdéseken törtem a fejem, mindannyiszor arra kellett rájöjjek, hogy a feleletek egyszerűek voltak, a komplikált megoldás nem sikerült s így kénytelen voltam megtanulni az egyszerű gondolkodást. Melyet minden becsületes embertársamnak őszintén és melegen ajánlok.

Nagyon sokan nem értik meg, hogyha már demokrácia van, miért nincs? A Groza kormány mért nem csukja be a feketézőket, árdrágítókat? Miért nem szállítja le az árukat, az adót és nem emeli föl a fizetéseket? Hogy miért nem tisztogatta már ki a közhivatalokból és a többi közérdekű intézményekből a korrupciós, reakciós tisztviselőket stb? A kérdések légiói közül ezek az általánosabb és főbb kérdések. Vannak a magyarok között is, kik gyanakvással és kétkedéssel eltelve a demokrácia trónjára, arra a hibás megállapításra jutottak, hogy a Groza kormány nem is lesz képes megvalósítani a demokráciát.

Hibás azért, mert kishitűségből és rövidlátásból ered. Mert a Groza kormány célkitűzéseit ugyanolyan értékű ígéretnek véli, mint amilyenekkel a „történelmi pártok” vezérei és magyar kortesei már sokszor becsapták a magyarságot.

Hogy helyesen ítélhessük meg a dolgokat tudnunk kell, hogy a Groza kormány egyik főfeladata a választások előkészítése. Mert a demokrácia kormányzati rendszer egyik legfontosabb tényezője a nép képviselőiből álló parlament, amely Romániában még hiányzik. Csakis egy népparlamentre támaszkodó kormány rendelkezhet — a demokrácia alapelvei szerint — oly hatáskörrel, hogy megvalósíthassa a, — Románia népei számára oly nagy sorsfordulatot jelentő reformokat.

Nagyon szemléltető példával szolgálunk az éppen most folyó magyarországi események: Magyarországon, hol a nemzetiségi kérdés nem nyújt olyan nagy és hálás támasztást a reakciós részére, mint nálunk, köztudomásu, hogy a Hitlerbarát politika, a német megszállás és Szálasi rémuralma következtében a magyar demokrácia egy szétrombolt és gazdasági szempontból halasztófélben lévő országot vett át. Az államgépezetben meghuzódott és a nyugatról visszaszívárgott nyilasok, a magyar kereskedelmet előzőlök feketéző, valutázó kullarablók a nemzetközi reakcióval szoros szövetségben, irtózatlan lámadást indítottak az ifjú magyar köztársaság ellen. Miközben a magyar munkásság, parasztság és a haladó szellemű értelmiségiek fogorvát, ehezve, fázva, rongyokban emberfeletti erőfeszítéssel igyekeztek és igyekeznek a romokból föllámasztani a hazát, mely eddig nekik csak jogtalanságot, erkölcsi és anyagi nyomort jelentett, addig azok, akik 25 évig azt ordították

„csak egész Magyarország menország” és azt üvöltözték „mindent vissza.” Akik az éhező magyar parasztságot föld és napszám helyett „szegedi gondolat”-tal és a „fehérszarvas legendájá”-val hitegették, azok, akik vértökös aggyal egy pár hónapi — szabad gyilkolást és rablást jelentő, — dicsőségért segítették azt a maroknyi országot is kirabolni, majd lerombolni náci-gazdájuknak, most minden igyekezetükkel megakarják akadályozni, hogy a dolgozók fölépítsék a nép szabadságát és jólétét biztosító Magyarországot.

Inflációval a magyar pénzgépezetet csak csillagászati számokkal kifejezhetően értéktelenné súlyosztették. A 64 évvel ezelőtt megbélyegzett „vérvád” mesével uszitanak pogromra. A hazafiasság és Krisztus igéinek meghamisításával fertőznek meg magyar átlakleket és züllesztik őket orogyilkosokká.

A magyar demokráta kormányzat csak most egy év múlva látta elérkezettnek az időt a nemzet e féltékeny kiáltására. Kíméletlen harcot indított a magyar kormány az ország újjáépítése, az új pénz megteremtése és annak megvédése érdekében. Kétfelé suhan a vassperri, az államgépezet és a közgazdaság hiendának a kisepréséért. Valószínűleg a magyar demokrácia a

kormányzat az évek óta, hogy a... mellette áll ebben az elszánt küzdelemben, azaz csak így éri meg elég erősnek.

Ugyanígy, az itteni problémák megoldásának is egyik főfeltétele, hogy Románia népei — köztük mi magyarok is — teljes erővel kell támogassuk a Groza kormányt.

De vajon mi romániai magyarok megtettünk-e mindent annak a demokráciáért folyó harc érdekében, mely a mi egyenjogúságunkat és szabadságunkat is jelenti? Vajon mi magyarok, — kiket nemcsak az anyanyelv, hanem a 25 éves közös sors is egygél kellett volna kovacsoljon — egy táborban, egyetértünk-e? Elköveztünk-e mindent, hogy a mellettünk dolgozó, velünk egy kenyeret evő román szomszédainkkal megértessük, hogy mi barátai és nem ellenségei vagyunk, mint ahogyan azt reakciósaik igyekeznek velük elhitetni?

Ha őszinte választ adunk saját magunknak e kérdésekre, úgy ez nagyon rövid lesz: nem. Dacára az elmúlt két évek, a magyarság egy harmadrésze sincs még a Magyar Népi Szövetségben és még a magyar szomszédainknak sem magyaráztuk meg, hogy mit is jelent nekünk az MNSz. Miért kell szervezkermünk? Miért kell minden magyarnak nemzetisége mellett hitet tenni az összeírásra való jelentkezéssel? És miért kell a választásokon minden 21 évet betöltött magyarnak és felfinek az MNSz listájára leszágnia.

Íme a válasz: azért, hogy az egész világnak bebizonyítsuk azt, hogy minden erőnk labavetésével harcolva érdemesek vagyunk a szabadságra. Ezért kell jól eszünkbe vésniük: „az erősebb győz”.

Truman elnök a jeruzsálemi bombamerényletről

Zsidó-arab fél-autonóm részekre bontják Palesztinát

LONDON. A Times diplomáciai munka társa foglalkozik a Palesztina-kérdéssel és azt írja, hogy mindjobbban kibontakozik a szövetségi állam tervezete, amely szerint Palesztinát fél-autonóm részekre bontják, külön autonóm zsidó és arab részzel, amelyet közösen vezetnek, vagyis a kormányzat angol-arab-zsidó összeléte lenne. Ez átmeneti állapotként valósul meg, később esetleg több autonóm országra verjesztenek ki ezt az államszövetségi rendszert, amelyet később esetleg már az angolok nélkül, a zsidók és arabok együttesen vezetnének. Mindenesetre Truman elnök szorgalmazásának megfelelően az autonóm zsidó körzet haladéktalanul lehetővé tenné a 100.000 európai zsidó bevándorlását. Az USA elnöke hangsúlyozza, hogy a fönkrített európai zsidók elhelyezése nemzetközi felelősség kérdése.

LONDON. Truman elnök nyilatkozott a jeruzsálemi bombamerénylet ügyéről és elfélte a terrorcselekményt, amelyről kijelentette: „emberi lények szándékos lemészárlása”. Az ilyen események — mondotta — késleltethetik a kérdés megoldására irányuló erőfeszítések eredményességét. Ismeretes, hogy a merényletet a zsidóság hivatalos tényezői is erőlyesen elítélték.

Különbben az UNO-hoz hat arab állam részéről beadvány érkezett, amely követeli, hogy Anglia szüntesse meg a jelenlegi palesztinai helyzetet. Az arab beadvány „külösleges engedékenység” vádolja Angliát.

A palesztinai kormány hivatalos közleményben állapítja meg, hogy a merénylet előtt semmiféle figyelmeztetést nem kapott. Ugyanis az egyik zsidó titkos alakulat, amelyik — az angol rádió közlése szerint — a merényletet elismerte — azt állította, hogy 22 perccel a robbanás előtt telefonon figyelmeztették a főparancsnokot a merényletre.

Jeruzsálem, a temetések városa

Eddig 35 lefartóztatás... A nyomozás nagy erőlyel folyik. Jeruzsálem tegnap a... és temetések városa volt. Még 52 személy hiányzik azok közül, akik a felrobbantott David király szállóban tartózkodtak. Ezek

a személyek még a romok alatt vannak a mentési munkálatok nagy erőlyel folynak. A mentést nagymértékben akadályozta az időközben keletkezett fűz. Az eddigi megállapítások szerint a halottak száma 46 s az elűnteken kívül 55 súlyos sebesült áldozata van a merényletnek. Utászcsapatok dolgoznak a romok eltávolításán. Sikertült kimenteni Thompsont, a palesztinai kormány államtitkárát, aki 30 óráig volt a romok alatt, de életben

maradt. Hivatalos közlés szerint az áldozatok között angol, arab, zsidó és örmény tisztviselők szerepelnek.

Cunningham, palesztinai főmegbízott aki Londonban tárgyal, repülőgépen visszazárkezett Palesztinába.

Az angol Alsóházban kormánynyilatkozat hangzott el, amely szerint a fönkrített ellenére is, az angol kormány továbbra is mindent elkövet, hogy a palesztinai kérdést igazságosan rendezze.

Magyarországot Gyöngyösi külügyminiszter képviseli a békeértekezleten

WASHINGTON. Az angol rádió jelenti, hogy Byrnes USA külügyminiszter tegnap este bejelentette: nyolctagú küldöttséggel képviseli az Északamerikai Egyesült Államokat a párisi békekonferencián. Részt vesz az értekezleten az USA moszkvai és londoni nagykövete is, az olasz béketárgyalások során pedig megjelenik a washingtoni kormány most kinevezett római nagykövete,

aki kinevezéséig helyettes külügy államtitkár volt.

BUKAREST. Párisból érkezett jelentések szerint Magyarországot meghívták a béketárgyalásokra. Magyarország kormánya hivatalosan közölte, hogy Gyöngyösi János külügyminiszter vezetésével tizennégytagú küldöttség képviseli az országot a béketárgyalásokon.

Munkásmegmozdulások Olaszországban

MILÁNO. Egész Olaszország területén mind nagyobb méreteket öltenek a munkásmegmozdulások: mindennütt bér-emelést követelnek a dolgozók. Milánóban súlyos zavargásokká fejlődtek a tüntetések, az uccai közlekedés megszűnt és számos összelzés történt. Mindennütt reakciós elemekből álló csoportok igyekeznek provokálni a munkásságot.

Turinban a sztrájk a munkáskövetelések teljesítésével végetért.

OSLÓ. Pietro Nenni olasz szocialista kormányfő Oslóban nyilatkozott és kijelentette, hogy norvégiai útja az itteni szocialistapárt és az olasz szocialistapárt közötti kapcsolatot megteremtése, valamint az, hogy Lange külügyminiszterrel tárgyalásokat folytasson

Amerika sürgeti, a német munkásság ellenzi a gazdasági zónahatárok eltörlését

Mac Narney, tábornok, Németország katonai övezetének parancsnoka a berlini szövetséges ellenőrző tanács ülése elé terjesztette azokat a amerikai terveket, amelyeket először Byrnes külügyminiszter ismertetett a párisi konferencián. Mac Narney javasolja a német közigazgatás központosítását pénzügyi, szállítási, közlekedési, ipari és külkereskedelmi téren és megállapítja, hogy ez lehetővé tenné az övezetek gazdasági egységként való kezelését. Essenben a vasasmunkások egyik nagy-

gyűlésén Pleck és Grotewohl, az egység német munkáspárt két vezetője beszédet mondott. Mac Narney tábornok nyilatkozatával szemben kifejtették, hogy a zónahatárokat egyelőre nem szabad eltörleni. Az egység német munkáspárt véleménye az, hogy Németországnak központi kormányra decentralizált közigazgatásra van szüksége. Ezt a célt csak a német munkások összefogásával érheti el. Feltehetően szükséges tehát, hogy a két nagy német munkáspárt közös vezetés alatt dolgozzék Németország jövőjéért.

Selöfi megemlékezés Aradon

Az országos Petöfi-hét keretében Arad és méltó módon emlékezik meg a világszabadság nagy költőjéről. Vasárnap délután, 28-án, 6 órakor a Minorita Kultúrház nagytermében ünnepi műsort ad az aradi Magyar Népi Szövetség. A művészi műsort emeli az a beszéd, melyet a Romániai Magyar Írók Szövetségének kiküldöttje, a már többször is Aradon járt Asztalos István mond el Petöfiről.

Befejeződött a vizsgát a tízmillióstojáslopás ügyében

Néhány héttel ezelőtt megírtuk, hogy Lupu Roseberg Avram Iancu úri tojásexport cég raktárában nagyobb szabású lopásról rántották le a leplet. A cég tulajdonosai hónapokon keresztül tudták, hogy valaki fosztogatja a raktárat és mikor májusban a tolvajokat leleplezték, kiderült, hogy addigra több, mint 20.000 darab tojást vittek el 10-12 millió lejnyi értékben. A megkérített nagykereskedő cég az ügyességen tett feljelentést a tolvajok ellen, akiknek egyike Martin Petre a raktár alkalmazásában állott, míg Martin József és Martin Anuta az előbbinek a testvérei, akik segítettek a lopások elkövetésében és az ügyességen azt vallották, hogy a lopott árut olesón adták a cég konkurensének Farkas Arthur, Farkas József és feleségének, akik ellen az ügyesség szintén megindította az eljárást és vádat emelt ellenük is. Most a nyomozás befejezést nyert s az ügyész megítélte az iratokat a tárgyalás kiűzése céljából a törvényszékhez.

Változás a Magyar Segélyző Bizottság vezetésében

KOLOZSVAR. Az Országos Magyar Segélyző Bizottság ügyvezető elnöke, Szabó Béni, bejelentette a Magyar Népi Szövetség országos központjának, hogy beleségére való tekintettel egyelőre nem képes ellátni az Országos Magyar Segélyző Bizottság adminisztrációs vezetését.

A MNSz elnöksége a súlyos indokra való tekintettel kénytelen volt elfogadni Szabó Béni időleges lemondását. Ugyanakkor azonban a legmélyebb elismerés hangján mondott köszönetet azért a hatalmas munkáért, amit Szabó Béni a Magyar Segélyző Bizottság megszervezése és a hatalmas méretű gyűjtési munkát megindításában kifejtett s abbéli reményének adott kifejezést, hogy egészségének helyreállítása után tovább folytathassa értékes munkálkodását.

Szabó Béni volt munkakörének ellátására a MNSz elnöksége egy 5 tagból álló bizottságot kért fel. A bizottság tagjai: Kacsó Sándor, a MNSz országos elnöke, Csögör Lajos dr., a Bolyai Tudományegyetem rektora, Hadházy Sándor, kolozsvári magyar tankerületi főigazgató, az egyházak képviselőiben Dóczy Ferenc református egyházi tanácsos. A Segélyező Bizottság központi irodáját ennek megfelelően Kolozsvárra helyezték át (Mária királyné uca 16 szám) s vezetésével Nagy Miklós dr.-t bízták meg.

A vidéki segélyező bizottságok s általában minden érdeklődő ezután közvetlenül a kolozsvári központi irodához fordulhat felvilágosításért, illetve Nagy Miklós dr.-hoz, az iroda vezetőjéhez.

A demokráciának több híve van ma Görögországban mint valaha

Leírhatatlanul nehéz a görög munkásság helyzete

BUKAREST. A görög szakszervezet küldöttség Moszkvából jöve — ahol a Szakszervezeti Világszövetség ülésén vett részt — hazatérőben Bukarestben időzött és ez alkalommal érdekes sajtónyilatkozatot tett Costas Theos, a görög országos szaktanács titkára.

Elmondotta, hogy a görög Kommunista Párt kezdeményezésére még 2041 augusztusában alakult meg az EAM szervezet, amelynek tagjai: a Kommunista Párt, a Szakszervezeti Párt, a Szocialista Munkáspárt, valamint a független szakszervezeti pártok. Ez volt az alap, amelyre később a hatalmas népi szervezet, az EAM épült. Ez a szervezet fejezi ki a görög tömegek óhajának lényegét. Zászlaja alatt csodálatos néphadsereget szervezett — ELLAS néven — s ez a hadsereg kemény harcokat vívott, amelyek arra készíteték a németeket, hogy a kis Görögországban 25-30 hadosztályt tarthassanak lekötte. Arra, hogy mindehlyt milyen szerepe volt a görög Kommunista Pártnak, mi sem jellemzőbb mint az a körülmény, hogy Churchill, aki

annnyira gyűlöli a görög Kommunista Pártot, kénytelen volt kijelenteni az Alsóházban: ennek a pártnak köszönhető a női görög ellenállás.

Amikor azután Görögország lerázta a hitlerista iga, majron adottsága meg volt a demokratikus fejlődésre. Azonban azok a reakciós erők, amelyek évszázadok óta zsákmányolják ki a görög népet, mindenáron meg akarták akadályozni, hogy a föld kicsusszék lábuk alól. A véres testvérharc elkerülése végett a hős EL-LAS hadsereg letette a fegyvert, miután ígéretet kapott arra, hogy biztosítják az ország demokratikus berendezését és a nép szabad akaratának érvényesülését. Amikor azonban a baloldal teljesítette a politikai megállapodás feltételeit, a reakció nemcsak megszegte a megállapodást, de azonnal vad terrort alkalmazott a haladó szellemnek kitrúdságra. Egy esztendeje véres önkényuralom folyik, amelyet a külföldről támogató hazai reakciók kényszerítenek a görög népre. Ilyen körülmények között a görög tömegek min-

den tiltakozása ellenére, az angolok hi erőszakolták a választások lefolytatását és így fasiszta „törvényhozást” állították az ország élére, amelyben a háborús büb nősök és a németekkel együttműködő „személyiségek” bőségesen foglalnak helyet.

Azonban a hős görög népet nem lehet megfélemlíteni. Ma a demokratikus pártoknak több a híve Görögországban, mint valaha. A nép nem kér kiváltságokat, előnyöket. Azt akarjuk és követeljük, hogy megszűnjék az idegen beavatkozás s Görögország népe maga lehessen úr otthonában, ahol meg akarja valósítani a demokráciát.

A görög munkásság helyzete leírhatatlanul nehéz. A dolgozók fele munkanélküli minden támogatás nélkül. De a dolgozó munkások helyzete is rendkívül nehéz: míg az élelmickek ára 200 százalékkal, az iparcikkek ára 400 százalékkal drágult a háború előtti árszínvonalhoz viszonyítva, a munkabérek emelkedése alig érte el a 60 százaléko!

SPORT

Stössel, az Országos Evezős Szövetség főtitkárának nyilatkozata

A főtitkár nagy haladást tapasztalt az aradi evezőssportban

A szombaton és vasárnap Aradon megrendezett evezős kerületi versenyen megjelent Stössel Ferdinand az országos evezős szövetség főtitkára. A szövetségi főtitkár a versenybírói tisztelet töltötte be, mo torosónakon kísérte végig a verseny minden egyes számát, így tehát jól megfigyelhette az aradi evezősök munkáját. Stössel Ferdinand részt vett a hétfőn este megtartott Népi Sportszervezet ülésén. A gyűlés befejezésével munkatársunknak a következő nyilatkozatot adta:

— A múlt évben megrendezett országos bajnokság versenyével szemben megállapítható, hogy ez évben egészen nagy haladást tapasztaltam az aradi evezősök körében.

— Örömmel állapítottam meg, hogy a két nagy rivális a Hajós és a CFR a sportszerű keretek között küzd egymással a versenyeken és ezenfelül mindkét egyesület az evezőssport fejlesztésének szolgálatában áll. A kizárólag munkás sportolók áll. Téba női csapata nagyon szép evezett és ez volt a verseny egyik kellemes meglepetése.

Ezután az országos bajnokság színhelyével kapcsolatban tettük fel a kérdést?

— Az ezévi országos bajnokságot az evezős szövetség Galatiban, ebben az ősi román kikötővárosban rendezni meg. Hogy a versenyt Galatiban rendezzük az már csaknem teljesen bizonyos, ha valamilyen okból kifolyólag a galati rendezés mégsem valósulhatna meg, egy tekintetbe vesszük Arad ajánlkozását és ebben az esetben az augusztus 17. 18-án megrendezendő országos bajnoki versenyeket Aradon tartanák meg.

A következő kérdésünk a „Czégka

ügyre” vonatkozik. Elmondjuk, hogy a sportközönség túl szigorúnak tartja Czégka diszkvalifikálását. Ezzel kapcsolatban Stössel Ferdinand a következőket mondotta:

— Az evezés a legamatóbb sport. A versenyzők egy évig készülnek a nyári küzdelmekre és a versenyzőknek a „győzzön a jobb” elvének szemellett tartásával kell lebonyolítani nyerniök.

Minden sportszerűtlenséget, amely tönkretelheti a versenyzők lelkes munkájának eredményét ebben a sportágban sokkal szigorúbban torolják meg.

Meg kell jegyezmem — és ez a CFR kormányosának dicseretére legyen mondva — teljes mértékben az egyesület színeinek győzelemre vitelért harcol, de hangsúlyozom: ezt tegye a sportszerűség határain belül. Czégka kormányos működésével kapcsolatban még szombaton megfigyeltem: a hajót úgy kormányozta, hogy az ellenfélle szemben meg nem engedhető előnyt küzdjön ki. Még szombaton figyelmeztettem Czégkát, ne igyekezzen az ellenfélle szemben a kormányzás útján jogtalan előnyt szerezni. A CFR kormányosa akkor megígérte, hogy a sportszerűség határain belül marad.

Ezzel szemben vasárnap a nyolcasok küzdelmében ismét igyekezett, hogy az ellenfél hajóját rosszabb helyzetbe hozza, kisorsítsa, ezzel jogtalan előnyt kívánt szerezni.

pedig erre nem is volt szükség, mert a CFR evezősei kitűnően dolgoztak. Ezután következett be a diszkvalifikálás azzal, hogy Czégka továbbra is résztvehet a nevelő munkában, tréningeken kormányozhatja csapatát, de a versenyeken csak

akkor vehet részt, ha eltér „rossz szokásától” és a jövőben a kormányos tisztjét a legszigorúbb sportszerűség elvének betartásával végzi el. Ha erre biztosítékot kapunk, akkor Czégka diszkvalifikálását fel függeszthetjük.

A MEGISMÉTELT KETTŐS PÁR-EVEZŐS VERSENYT A HELLAS NYERTE

Beszámoltunk arról, hogy a Hellas megővta a junior kettős párevezős versenyt, miután versenyzői ket nem engedte a starter indulni. Az óvásnak helyt adtak és a versenyt kedd délután újraezvezték és ezt a Hellas kettős nagy fölényvel megnyerte. Eredmény: 1. Hellas (Ardrényi, Sándor) 2. CFR (Ruia Miticis, 3. AMEFA (Csáki I. Csáki II). A kerületi verseny összesített végeredménye szerint a Hajós 5. a Hellas 4. és a CFR 3. győzelmet aratott.

MA ESTE DÖNTENÉK VÉGLEGESEN A NEMZETI BAJNOKSÁG ÜGYÉBEN

A Nemzeti Bajnokság bizottsága ma este tart ülést Bukarestben. Ezen az ülésen öntik végleges formába az augusztus végén meginduló Nemzeti Bajnokságot.

A Sparta Sport klub szívesen lát vendégeket is klubhelyiségében.

Vacsora, zene, elsőrendű kiszolgálás

Forum mozi

Telefon 20-10
Előadások: 5, 7 és 9 órakor

Ma Marlene Dietrich

legnagyobb filmje „Biszu“

Royal Mozi

Előadások: 5, 7 és 9 óra a kerületben
Vasárnap 11.30-kor matiné
Telefon 19-33

MA: Maga lesz a férjem

JÁVOR — ÁGAI — KABOS — CSORTOS alakításával
Következik: MAKÁCS KATA

Hirdessen a „Jövő”-ben

ELSEJEIG INGYEN
kapják a Jövőt
UJELŐFIZETŐINK
akik most rendelik meg lapunkat

Ha vér csurog, arany csörög

Spanyolország

Az amerikai tröszt-imperializmus európai hidfője

Adalékok az USA spanyol politikájához

Primo de Rivera 1928-ban XIII Alfonz király támogatásával puccs-szerűen került kormányra Spanyolországban. Ettől a pillanattól kezdve az amerikai tőke nagy érdeklődéssel tekintett Spanyolország felé.

Mindaddig az amerikai imperializmus meglegedett azszal, hogy a valaha oly gazdag spanyol gyarmatbirodalom nyomorúságban tengődő töredékeit megkaparintsa magának. Midőn 1898-ban a szabadságért küzdő Kuba-szigetének népe hadat üzent Spanyolországnak és ezt a háborút meg is nyerte, Cuba, Portorico és a Fülöp-szigetek teljesén amerikai befolyás alá kerültek. Portorico még ma is amerikai fennhatóság alatt áll, Cuba gazdasági vonatkozásban került a Fehér Ház befolyása alá. A Fülöp-szigetek látványosan függetlenségük ellenére egyike Amerika legerősebb tengeri támaszpontjainak.

A tröszt-demokrácia jó üzletet köt a diktatúrával

A nagy amerikai prosperitás idő szakában, amikor az USA iparvállalatai nagy erőfeszítéssel dolgoztak, az Egyesült Államoknak az európai kontinens felé irányuló hidfőre volt szükségük. Spanyolország volt kiszemelve erre a célra.

Primo de Rivera a „fallanga szervező” megteremtője nagy engedelmeket tett Amerikának. A világ telefon- és táviróvonalainak 30 százalékát ellenőrző „ITT” trösztnek engedte át a spanyol telefon- és távbeszélőhálózat gazdasági kihasználását. A megállapodást husz évre kötötték és ennek értelmében a spanyol kormány köteles volt a szerződés lejártá után az ITT által megállapított áron megvásárolni a felszerelést. Amikor a szerződés lejárt, vagyis

1914-ben, a spanyol kormány 75 millió dollárért vásárolta meg a telefon- és táviró berendezést, ezenkívül tizenöt százalékos kamat térítés címén élelmszerzállításokat is kellett eszközölnie Amerika számára.

A spanyol nép szájától elvont élelmiszereket az USA által megszállva tartott németországi övezetbe szállították.

A Franco-diktatúra során a drágán megvásárolt telefon- és táviróhálózatot és annak felszerelését újból az „ITT”-nek adták birtokba.

Mindaz azonban nem elégítette ki az amerikai tröszt urainak éhségét.

A Wolfram fémből kivont Tungsten nélkülözhetetlen kelléke a fegyvergyártásnak. Az USA-ban igen kevés Wolframot bányásznak. A háború során a spanyolországi Wolfram termelés legnagyobb részét Franco a nácioknak adta el. Kivételesen alkalmasak Angliának is szállították Wolframot mégpedig tonnában 7500 fontos áron, vagyis jóval drágábban, mint a nácioknak. A spanyol bányamunkás közben napi tíz órát dolgozott, 20 pezeta napibért.

Mióta a német vásárlás a hitlerizmus kimulása óta megszűnt, Franco Spanyolországban az egész Wolfram termelését az Egyesült Államoknak rendelkezésére bocsátja.

Többek közt ezért éheznek a spanyol nép!

És mindez még mindig nem elégítette ki az amerikai trösztök éhségét. Az amerikai repülőgépgyáraknak palmaolajra is szükségük van. A belföldi termelés mennyisége nem kielégítő. Spanyolországban a fekete piacon 25-27 pezetáért árúsítják a palmaolaj literjét, tehát többre ér-

tékellik, mint a spanyol bányamunkás tizenöt óras munkateljesítményét. Spanyolországban disznózsír helyett palmaolajjal főz a szegény néposztály. Ez azonban nem nagyon érdekli az amerikai trösztök urait.

Ez év áprilisában Franco megállapodást kötött az USA gazdasági képviselőivel, hogy 5000 tonna palmaolajat szállít 5000 tonna szójababot ellenében, amely táplálkozásra szagánál fogva nem igen alkalmas. A spanyol nép természetesen minderről semmit nem tud, mert a

palmaolajat „kondenzált tej” felírásu dobozokban exportálják.

Az árukievitelnek ezt a fajtáját Németország vezette be. A spanyol nép mindebből annyit tud, hogy a „nemzeti kormányzat” rémuralma alatt — éheznek. Spanyolországban diktatúra az ur. az USA-ban demokrácia uralkodik.

Amikor 1930-ban a spanyol királyság helyzete ingadozott a Morganbank 30 millió dolláros kölcsönt nyújtotta a spanyol kormánynak. A későbbi köztársasági kormány kénytelen volt ezt a teherterét magára vállalni.

Most, mintegy huss amerikai bankból álló konzorcium hajlandónak mutatkozott 100 millió dolláros kölcsönt adni. A kölcsönösszeg biztosítására a konzorcium lekötötte magának a spanyol vasutak jövedelmét. Ugyanakkor a náci által elpusztított országok részére nem folyósítanak Amerikában hiteleket.

A Morgan bank más tőleket is kötött Francoékkal. Miután ez a pénzcsoport tartja kezében az amerikai légitörlem tekintélyes részét, — Madridban, Barcelonában, Sevillában és Vigoban területeket vásároltak légi kikötők építésére.

Amerikai technikusok, sőt hadmérnökök irányítják a légitörlem vonatkozású építkezéseket Spanyolországban!

Az USA nemcsak gazdasági hidfőnek szánta Spanyolországot, hanem katonai hidfőnek is. Nem lehet tehát azon csodálkozni, hogy az amerikai diplomácia Franco véreskezű uralmát nem tekintti a béke és biztonság egyik legfőbb akadályának. Különben köztudomású, hogy az USA legutóbb hadianyagot is adott el Spanyolországban.

SAVOY MOZI

Puccini operája

MANON ALIDA VALLY

Előadások: 3, 5, 7 és 9 órákor. A 9 órás előadás nyitott tetővel —

Telefon: 23-22
Ma premier

Főszerepben

Nem mérvadó az 1930 évi népszámlálás

Minden magyar jelentkezzék nemzetiségi összeírás végett

A kerületi szervezetek a következő időben végzik a munkát:

Központ: Iosif Vulcan ucca 12: délelőtt 8-1-ig, délután 5-7-ig.

Első kerület, Crisan ucca 5 szám: 8-1-ig, 3-7-ig.

Ajutorul I. Chendi ucca 11. (Kölc sey ucca): 8-2-ig.

Második kerület, Fabricel ucca 8-10 (Gyár ucca): 8-1-ig, 4-8-ig.

Harmadik kerület (Pernyáva), Ca p. Ignat ucca 14: 8-1-ig, 4-7-ig.

Negyedik és hetedik kerület, Sága és Poltura. (pécska-úti székház): 10-1-ig, 4-8-ig.

Halodik kerület, gáji székház: az esti órákban.

Nyolcadik kerület, Mosóczy telep: délután fél 5-8-ig.

Kilencedik kerület, Mikelaka: 10-12-ig, 6-8-ig.

Újrad, a székházban: délután 5-8 között.

A kerületek vasárnap délelőtt is dolgoznak.

Mindenki jelentkezék, aki magyarnak érzi magát, akár MNSz tag, akár nem!

Az anyakönyvi hivatal jelent:

Erősen feljavult a születési statisztika

Érdekesek és elgondolkodtatók azok a számok, amelyeket a városi főorvosi hivatalból szereztünk be az év második negyedéről. A születési statisztika feltűnő módon megjavult, mert április május és június hónapban a születések száma 311 volt, míg a halálozások száma 341. Így tehát a különbség a halálozás javára 30, de az év első három hónapjában 292 születésel szemben 459 haláleset jelentettek be és itt a differencia 167 volt a halálozás javára, amit azzal lehet magyarázni, hogy a téli időjárás végén a halálos ki-

meneteli betegségek nagyon elszaporodtak. A legutóbbi három hónapban 224 házaspárt kötöttek és 60 válást jelentettek be a város anyakönyvi hivatalában. Betegségek terén is javulás mutatkozott az utóbbi negyedév alatt. Járóbeteg nem volt és a járóbeteg betegségek is csak nagyon elvétve akadtak. Hasfűsz volt 7, ezek közül 6 kigyógyult egy gyógyulóban van. Skarlát 21 eset fordult elő, míg diftéria 17, mindkettő egyetlen haláleset nélkül. Tuberkulozis tekintetében, sajnos erősen romlott a helyzet, mert az év első

CORSO és „A R O”

6 és 8 órákor

7 és 9 órákor

Kizárólag 24. 25. és 26-án

Jávör Pál

a legnagyobb magyar filmszínész személyes fellépése. JOUJOU PAVELESCU, a legjobb román rádióénekesnő

H.

Életre ítélve

JÁVÖR PÁL legújabb és legszebb filmje

Az MNSz. az erdélyi magyarság egyetemes politikai szervezete

negyedében 193 bejelentett új tuberkulózissal szemben a mostani második negyed évben Aradon 312 új lbc-és megbetegedést jelentettek be az orvosi hivatalnál. Szifilisz 57 eset volt, kiütéses tifusz pedig 1 eset. A város főorvosi hivatala a három hónap alatt 8045 fertőtlenítést és tetőtlenítést végzett főleg hazai deporáltakon volt hadifoglyokon és gyanús idegeneken. Ujraoltást 2002 esetben végeztek himlő ellen és a város területéről 54 esetben jelentettek be kivamarást

STILLAZ Film

Szerdán 6 órákor: Eltörött a hegedűm, Csütörtökön 6 órákor: Cinematograful (Mozgófényképek). A román együttes felépítés. Este 8 és fél órákor: A hétfői elmaradt előadás jegyvel érvényesek: Eltörött a hegedűm.
Pénteken, Szombaton 6 órákor: Marica grófnő nagyoperett.
Vasárnap délelőtt 11 órákor: Az ördög nem alszik, zenei bohózat. Délután 3 és 6 órákor: Marica grófnő. Kétfőn Imre vásárlói operettje.
Hétfőn, Kedden, szerdán 6 órákor: Marica grófnő nagyoperett.

„Ne vásároljatok semmit!” Ellenállásra szervezkedik New York lakossága az áremelkedés ellen

NEWYORK. Hevven különböző szervezet felhívással fordult New York város lakóihoz azzal, hogy szervezzenek vevő-sztrájkot. A sztrájk jelszava: „ne vásároljatok semmit!” — célja pedig arélyes tiltakozás az áremelkedések ellen. A felhívás arra kéri az érdekelteket, hogy egyáltalában ne is lépjenek be az üzletekbe. Több mint tíz tiltakozó tömeggyűlést hívtak össze és városszerte élénk propaganda folyik annak érdekében, hogy a newyorkiak csak a legszükségesebb dolgokat vásárolják. A Broadwayen hatalmas tömegfelvonulást rendeznek a zeneművészek. Betty Garbet vezetésével. Egyik nagy színházban a felvonás-közölkben Erson Wells. Newyork másik népszerű művésznője sztrájkra buzdító kupaét énekel és felkérte az Egyesült Államok egész lakosságát, hogy országosan járjon sztrájk a drágulás ellen.

Hirek

FELHÍVÁS A PARASZTMALOM ÉS OLAJPRESELO TULAJDONOSOKHOZ. A megyei gazdasági hivatal közli, hogy az ellátásügyi államtitkárság július 11-én kelt rendelkezése értelmében az ősz szes parasztmalom és olajprese tulajdonosokat és bérlőket július 27-ére szombat délután négy órára az aradi városháza nagytermében összehívják a minimális malomvám megállapítása érdekében. A távollévők malomvámját hivatalból állapítják meg. Azok, akik az etikintetben hozott határozatok előírásainak nem tesznek eleget az 1945 évi 351 sz. törvény értelmében büntetésben részesülnek.

ÚJ VEZETŐ AZ ARADI TARS LÉGFORGALMI TÁRSASÁG ELÉN. Bukarest. A légügyi államtitkárság legutóbbi rendeletével a TARS légiforgalmi társaság aradi kirendeltségének eddigi parancsnokát Parvulescu comandort más megbízással látta el és helyére Petre Purchi comandort nevezte ki, aki a közeli jövőben átveszi hivatalát.

Menyháza

fürdőbe rendszeres hétféle **kényelmes autó**
Indulás szombat reggel 5-kor, vissza a fürdőből vasárnap este 7-kor. Előjegyzések: „OLYMPIKON” utazási iroda Arad, Bratianu u. 2-4. Telefon: 20-49. 2475

AZ ARADI HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTTAK SZAKSZERVEZETE felkéri tagjait, hogy csütörtökön, július 25-én délután 5 órakor jelenjenek meg a szakszervezet helyiségében (Mária királyné-út 15) **híradó** taggyűlésen. A megjelenés kötelező.

MEZŐGAZDASÁGI ÉS HÁZIIPARI KIÁLLÍTÁS ARADON. A Magyar Népi Szövetség szeptember második felében kiállítását rendez Aradon. Felhívja mindazokat, akik kiállítani szándékoznak, hogy az MNSz aradi irodájában jelentkezzenek és egyben tudassák, mit szándékoznak kiállítani.

Téglaprés

téglagyári berendezés
(csillék, fordítók, stb.) ELADÓ. Erdéklődni: Satu Mare, str. Baia Mare 7 sz. Popper. Telefon 382.

AZ EMGE ARADI KIRENDÉLT-SÉGE FELKÉRI A GAZDAKÖRÖKET ÉS GAZDÁKAT, közölik, hogy hányan óhajtnak megrendelni az „Erdélyi Gazda” című lapot és a Gazda-naptárt. A gazda-lap 4, vagy 8 oldalon jelenik meg, havonta egyszer. Ára példányonként 150-200 lej. Az „Erdélyi Gazda naplár” újra megjelenik 150-200 oldalon. Az előjegyzéseket három példányban kell elkészíteni legkésőbb augusztus hó tizedikéig.

TÁJÉKOZTATÓ GYŰLÉS AZ MNSZ MÁSODIK KERÜLETÉBEN. Csütörtökön délután hat órakor az MNSz Fabriciei (Gyár ucca) 8-10 szám alatti helyiségében gyűlést tart a magyarságot érdeklő aktuális kérdések tárgyalására. A kerületben lakó magyarok akár tagok, akár nem, feltétlenül jelenjenek meg ezen a gyűlésen.

AZ ÉPÍTŐIPAROS MUNKÁADÓK SZINDIKÁTUSA július 25-én, csütörtökön délután 5 órakor taggyűlést tart a szindikátus helyiségében. Megjelenés kötelező. Elnökség. 2474

Vasuti karambol Simánd közelében 5 súlyos sebesülttel

A szerelvényről leszakadt kocsi okozta az összeütközést

Tegnapra virradó hajnalban súlyos kiemelésű vasúti szerencsétlenség történt Simánd közeli vasúti állomásánál közlekedésben. A szerencsétlenség a Temesvár-nagyváradi személyvonattal történt. Simánd határában eddig még ismeretlen okok következtében a szerelvény három utolsó kocsija lekapcsolódott. Az utasokkal telt három harmadosztályú kocsi teljes sebességgel folytatta útját. Amikor a mozdony az állomás előtt lassított a hár-

rom levált kocsit még mindig nagy erővel gördülve belerohant a lefékezett kocsikba. Az erőteljes összeütközés következtében az utasok egymásra ruhantak, a csomagok a megrémült utasokra estek úgy hogy valóságos pánik tört ki. Ötven súlyosan, többen pedig enyhébben megsérültek. A sérülteket a kerületi orvos részeseit az első segélyben. Az ügyben az ügyészség elrendelte a vizsgálatot.

A Harmadik Birodalom utolsó napjai

Lev Slavin szovjet haditudósító szenzációs riportorozata Berlin kapitulációjáról és a feltétel nélküli behódolás apró lékos részleteiről

Megjelenik szombattól kezdve a Jövő hasábjain

Jávor Pál hazaérkezett..

Mindenféle nagy lelkesedéssel fogadták a magyar hangosfilmek népszerű sztárját

Kezden délután fél 3 órakor nagy társaságkocsi vitt meg a Fehér Leleszt száuoda előtt. Csakhamar ha almas csődület vette körül a kocsit, amelyből Jávor Pál, a magyar hangosfilmek népszerű sztárja, a budapesti Nemzeti Színház tagja és felesége, valamint kísérete szállt le. A körúrajongói fúmszár látható kíváncsisággal néztek körül, túrkészve tekintet: vég a hátsorokon, de ez érthető is, hiszen szülővárosába érkezett, ahol ifjúsága óta jóformán alig járt.

Felesége mondta el — később az est folyamán — hogy nyomban megérkezésük után a türelmetlenségtől fűve kocsi-ba ültek és végigjárták a várost. Először a Felsőtemetőbe hajtottak, ahol Jávor Pál virágot helyezett el apja sírjára, majd megmutatta feleségének — aki eddig még nem volt Aradon — azt a Lipót-uccai házat, ahol évekig laktak és azt a Bem-uccai lakást, ahol született. Ezután kocsin barangoltak uccáról-uccára és Jávor Pál mindegyikről tudott valamit mondani feleségének. A gyermekévek a diákkor és az azt követő évek megszámlálhatatlan emléke tödült fel Jávor Pálban, aki néhány órán át boldognak érezhette magát mert Arad uccáin barangolva nem ismerte fel senki és így nem is zavarták meg multban kutató körútját.

Est 6 órakor megtekintette az aradi magyar együttes előadását. Feleségével és társaságával az egyik proscenium páholyban foglalt helyet. A közönség nyomban felismerte és tüntető melegséggel ünnepelte.

Előadás után fehérasztalnál beszélgetünk:

— Több mint egy hónapja vagyok Romániában és boldogan mondhatom, hogy eddig amerre csak megfordultam, a legnagyobb szeretettel fogadtak és a legnagyszerűbb legmesszebbmenő udvariasságáról győződhettem meg. Már eddig is az ország nagyrészt bejártam és egy ilyen hosszú út sok élményt jelent. A legnagyobb megtiszteltetés Bukarestben — ért, ahol Groza miniszterelnök több mint egy óráig kihallgatáson fogadott. Feleségem-

mel és Földes Imre impresszáriommal jelentem meg a miniszterelnöknek, aki lekötelezően szívélyes volt. Groza Péter elragadó egyéniség. Beszélgetésünk során sok nagyon érdekes kijelentést tet. Megállapíthatom, hogy meggyőződéses híve a román-magyar barátságának és politikájának. Ez egyik főmotívuma Alma a dunai népek együttműködése és a legnagyobb határozottsággal kijelentette, hogy addig nem nyugszik, amíg a román-magyar vámuniót létre nem hozza.

— Sohasem felejttem el — mondja a továbbiakban Jávor Pál — azt a vendégszeretetet, ahogyan Szebenben és Petrozsényben fogadtak. Szebenben az MNSz és a Román-Magyar Társaság közösen 300 leteres bankettet rendezett tiszteletemre, amelyen a város rendőrvezetője hatalmas beszédet mondott. Többek között megállapította: az hogy Romániában magyar filmeket forgatnak és az, hogy Jávor Pál itt vendégszerepelhet, az kizárólag a román demokráciának köszönhető. Petrozsényben a színpadon a református pap egy román és magyar nemzeti ruhás leány társaságában üdvözölt. Nekem a román leány, míg Joujou Pavelescutnak pártneremnek a magyar leány adta át a virágot. Vendéglátékom megkapó román-magyar ünneppé alakult.

Jávor Pál kifogyhatatlan lelkesedéssel beszél romániai élményeiről, de legjobban Aradról. A fiatal évek sok szívfoltja barátok ismerősök, egy egész életet jelent ez a város, amely szeretettel veszi körül nagy karmert futott fiát.

(Pintér)

MENYASSZONYT ÉS GYERMEKEIT ELVÁRTA A SIKERÜNK

Foto Sternon

Bratianu 13. Telefon 30-57. 2473

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Bulev. Regina Maria 13.
PRESA DEMOCRATA

Uránia

Előadás: 3, 5, 7 és 9 órakor. Vasárnap 11:30-kor matiné.

Pat és Patachon regruták

Új kópia. Figyelem, mérsékelt helyárak. Emelet 1500 lej, földszint 1000 lej.

Julius 29-től AZ 5 SZAMU ÖRHÁZ, — Jávor — Bulla

Kiugrott a rendőrség ablakán egy szökéssel kísérletező cyanurított

Kezden reggel lopás miatt elfoglalt és a második kerületre elővezették Polonyi Tibor aradi lakost, aki miután megakart szökni, a kihallgatást végző rendőrkomisár a székhez kötötte. Egy óvatlan pillanatban, délután két órájában, a székkel együtt a Gojdu uccára nyíló ablakhoz vándorolt, majd kiugrott. Polonyi olyan szerencsésen esett az uccára, hogy csupán lábán szenvedett kisebb törést és horzsolást. Beszállították a közkórházba, ahol köztétést alkalmaztak.

Nögyűlés az MNSz. mosóczy-telepi tagozatában

Jól sikerült nögyűlést tartott a mosóczy-telepi tagozat, melyen 87 nő jelent meg, nagyrészt olyanok, kik először vettek részt gyűlésen. A nők feladatait és jogait Kotván Lucia városnői felelős fejlegette. Hangsúlyozta mennyire szükséges, hogy munkás- és paraszt-asszonyok, valamint értelmiségiek összefogjanak. Mindezeknek a tegeknek egy az érdekük: a béke és boldogabb jövő. Felhívta a jelenlevőket, hogy tegyenek hitet magyarságukról a nemzetiségi bevallásnál. A tömeg lelkes hangulatban tett fogadalmat, hogy minden asszonyt felvilágosítsanak kötelességéről.

Apróhirdetés

WERTHEIM kassza, 3-as kifogástalan állapotban eladó. Temp. Fischel Eliz palota. 7216

KEFESZALLAG gyapjúfűszülő géphez 130 méter, eladó. Cím: Macea 242. 7221

SZOLID fiatalember keres tiszta bútorozott szobát fürdőszobahasználattal. Címeket „Azonnal” jellegre Reclama. Emnescu 4. 7224

MEGBIZHATÓ kszolgáló leány vendéglőben, vagy cukrászdában elhelyezkedne. Címeket a kiadóba kér. 7229

KÉTAJTÓS jégsekreány, diván, asztal, sezleng eladók. Cím a kiadóban. 7207

ANGORA gyapjút veszünk. Avram Iancu tér 17, házmeister. 7232

ALKALMAZUNK félnapra hivatalnokot, lehet nő is. Felvilágosítások a Ruházati Kisparosok Szakszervezeténél. Str. Bratianu 18. 7231

LAKKCSISZOLT, új, kárpirozott komódbnáltszoba és polituros recamier eladó. Malul Domnitéi 7-a, délután 6-8 között. 7233

KÉT COLLOS centrifugál, másfél collos kézi öntöző szivattyú targoncán, daráló, 10 Hp Hofherr örekrázó tengely, hévér cséplőhöz eladó. Dietrich, Str. Fabriciei 17. 7235

MODERN mély gyermekkocsi eladó. Oituz ucca 176 szám. 7238

MALOMSZITÁKAT BESZEREZ Agentura. Goldis u. 18, I emelet 3. Telefon 11-73. 7237

BÁDOGOS zikni gépet sürgősen megvételre keres Krausz, Petran ucca 2. 7234

FIATAL ardistánokot keleti túrnóra ügyfelem megbízásából keresek. Jelentkezni 23-01 telefonon. 7236